मराठी पुस्तके

सत्यशोधक समाजाची तिसऱ्या वार्षिक समारंभाची हकीगत

महात्मा जोतिबा फुले

12/27/2013

टंकन: हर्षला रामाणे
मुद्रितशोधन : आशा दादुडे

पुणें तारीख २४ माहे सप्टेंबर सन १८७६ इ.

सत्यशोधक समाजाची तिसऱ्या वार्षिक समारंभाची हकीगत

अध्यक्ष

रा. रा. विश्राम रामजी घोले, डाक्तर.

उपाध्यक्ष

रा. रा. लक्ष्मणराव हरी शिंदे.

चिटणीस

रा. रा. नारायण तुकाराम नगरकर.

खजिनदार

रा. रा. रामशेट बापूशेट उरवणे.

व्यवस्थापक मंडळी

अध्यक्ष

रा. रा. पोलसानी राजन्ना लिंगू, वकील.

सभासद

१. रा. रा. रामचंद्रराव हरी शिंदे
१. अज्जम इलायजा शालेमन
१. रा. रा. रामशिंग पुरणशिंग
१. रा. रा. विठ्ठल तुळशीराम हिरवे
१. रा. रा. बाळाजी खंडेराव आढाव
१. रा. रा. विनायक बाबाजी ढेंगळे
१. रा. रा. गणपत भास्करजी कोटकर
१. रा. रा. नारायण गोविंदराव कडलक
१. रा. रा. दिनानाथ नारायणराव
१. रा. रा. आनंदराव रामचंद्र कोठावळे
१. रा. रा. हणमंतराव बापूजी साहाणे
१. रा. रा. जोतीराव गोविंदराव फुले

साधुकी जात मत पुछियो, पुछो उनका ग्यान ॥
तलवार की किंमत किजीये, पडा रहने दे म्यान ॥

–०–

१. गेले वर्षीं या समाजाचे वाढदिवशी जे नियम सर्व सभासदांनीं पसंत केले त्या नियमाप्रमाणें आपआपल्या शक्त्यनुसार वागण्यास सर्व सभासदांनीं प्रारंभ करावा, म्हणून डाक्तर विश्राम रावजी घोले यांनीं सूचना केली, ती सर्व सभासदांनीं मान्य केली. त्याप्रमाणें दर आदितवारीं संध्याकाळीं ईश्वरोपासना आणि पंधरा दिवसांनीं शनिवारीं उपयुक्त विषयांवर व्याख्यान देण्याची सुरुवात झाली.

२. तारीख १३ माहे नोवेंबर सन १८७५ इ. रोजीं प्रिन्स आफ वेल्स यांची स्वारी या शहरीं आली, त्या दिवसीं सर्व सभासदांनीं मोठ्या आनंदानें जमून त्यांचे आगमनप्रीत्यर्थ ईश्वराची प्रार्थना केली. रा. कृष्णरावांनी युवराजांविषयीं निबंध वाचला. नंतर रा. धोंडीराम नामदेव आणि कृष्णराव भालेकर या उभयतांनीं युवराजांचें हिंदुस्थानदेशीं आगमन झालें, याजविषयीं कांहीं नवीन पदें केलीं, तीं सर्व जमलेल्या सभासदांपुढें गाऊन दाखविली.

३. अहमदाबादेस गेले सप्टेंबर महीन्यांत जलप्रलय होऊन हजारों लोकांवर अत्यंत मोठें संकट गुदरलें. त्यांची घरेंदारें, अन्नवस्त्रें अगदींच नाहींशीं झालीं. अशा समयीं दु:खपीडित बांधवांस सहाय्य करावें म्हणून डाक्टर विश्राम रामजी घोले यांनीं सूचना केली कीं, वर्गणीची याद तयार करून समाजाचे सभासदांकडे आणि समाजाचे हितेच्छु लोकांकडे पाठऊन वर्गणी जमवावी. या सूचनेस रा. रा. रामचंद्रराव हरि शिंदे आणि दुसरे सभासदांनीं अनुमोदन दिलें. सर्वांनीं मोठे आनंदानें आपल्या शक्त्यनुसार वर्गणी दिली. एकंदर वर्गणी १९५ रु. जमली, ती अमदाबादेच्या कलेक्टरसाहेबांच्या मार्फत रिलिफ फंडाचे अधिकाऱ्यांस देण्याकरितां तसेंच इकडून सूचना केल्यावरून मुंबईतील सत्यशोधक समाजाचे सभासद व मित्रमंडळी यांचकडून १३० रु. वर्गणी जमा करून ती परस्पर अमदाबादेस पाठविली.

४. रा. रा. जोतीराव गोविंदराव फुले यांनीं केलेल्या गुलामगिरी आणि ब्राह्मणांचे कसब या पुस्तकांच्या प्रत्येक ५० पन्नास ५० पन्नास प्रती समाजास बक्षीस दिल्या. हीं पुस्तकें आणि समाजाचे नियम हीं श्रीमंत आणि राजे लोक यांजकडे पाठवावीं असें ठरलें.

५. रा. रा. राघवेंद्रराव रामचंद्रराव, ट्रान्सलेटर, हायकोर्ट यांस समाजानें ब्राह्मणाशिवाय लाविलेले विवाह कायदेशीर आहेत कीं काय, असें पत्रद्वारें समाजाचे अध्यक्ष यांनीं विचारल्यावरून त्यांनीं कृपा करून असे विवाह कायदेशीर आहेत, याविषयीं कायद्यांतील अनेक प्रमाणे देऊन कळविलें, त्यांजबद्दल समाज त्यांचा फार आभारीं आहे.

६. समाजाचे नियमांच्या एक हजार प्रती छापवून सर्व सभासद आणि मित्रमंडळीकडे पाठविल्या.

७. समाजांतील एका गरीब सभासदाचे मुलाचे लग्नाकरितां फंडांतून ३० रुपये बक्षीस देण्याचें समाजानें कबूल केलें आहे आणि त्याशिवाय समाजाचेमार्फत सभासद व मित्रमंडळीकडूनही वर्गणी जमली आहे.

८. विलायतेंतील व हिंदुस्थानांतील शेतकीमध्यें अंतर कोणकोणतें व हिंदुस्थांतील शेतकी उत्तम स्थितीस येण्यास कोणकोणते उपाय योजिले पाहिजेत, या विषयावर जे कोणी शूद्र लोकांपैकी पुस्तकें तयार करतील, त्यांस डाक्टर विश्राम रा. घोले आणि रा. रा. रामशेट बापूशेट उरवणे या उभयतांनी प्रत्येकीं पंचवीस पंचवीस रुपये बक्षीस देण्याचें कबूल केलें आहे. ह्यासंबंधी वर्तमानपत्रांत जाहिरात लवकरच देण्यांत येईल.

९. ज्या लोकांस दिवसा अभ्यास करण्याची सवड नाहीं अशा लोकांकरितां रा. कृ. पा. भालेकर यांनीं सूचना केल्यावरून मौजे भांबुरडे येथें नाइट स्कूल म्हणजे रात्रीची शाळा कशी काय चालते हें पाहण्याकरितां फक्त तीन महिने समाजामार्फत रा. कृष्णराव यांनी स्थापन करावी असें ठरलें होतें, परंतु जरुरीच्या कामाकरितां त्यांस दुसरे गांवी जाणें भाग पडलें याजकरितां ते परत आल्यावर शाळा सुरू करतील.

१०. शूद्र लोकांत विद्येची अभिरुचि नाहीं व त्यामध्यें ती उत्पन्न व्हावी याजकरितां त्यांची मुलें वाईट मुलांची संगत धरून रस्त्यांत तमाशा वगैरे पाहण्यांत व खेळण्यांत वेळ घालवितात, त्यांस तशी संवय न लागावी म्हणून तीं मुलें दररोज शाळेंत वेळचे वेळेस नेण्याकरितां व घरीं परत पोहचविण्याकरितां समाजानें एक पट्टेवाला पांच रुपये दरमहाचा ता. १७ माहे जानेवारीपासून ११ मे पर्यंत ठेविला होता.

११. मुलांस व मुलींस विद्याभ्यास करण्याचे उत्तेजन यावें म्हणून कापडगंजांतील सरकारी मुलींची शाळा नं. ६ आणि वेताळपेठेंतील मुलींची शाळा नं ३ या दोन शाळेमधील शूद्रांचे मुलांची परीक्षा घेण्याकरितां खालीं लिहिलेले पांच सभासदांची नेमणूक केली होती.

रा. रा. जोतीराव फुले.

रा. रा. विठ्ठलराव हिरवे.

रा. रा. बाळाजी आढाव.

रा. रा. विनायकराव ढेंगळे.

रा. रा. गणपतराव कोटकर.

सदरहू सभासदांनीं शाळा नं. ६ तील शूद्रांचे मुलांची परीक्षा घेऊन त्यांच्या योग्यतेनुसार बक्षिसें देण्याचें ठरविलें. मुलांस खाऊ आणि बक्षिसें डाक्तर वि. रा. घोले, समाजाचे अध्यक्ष, यांनी मोठे आनंदानें वाटलीं. बक्षिसें वाटण्याच्या पूर्वी रा. रा. जोतीराव गोविंदराव फुले यांनीं पंतोजींना मुलांस अधिक शिकविण्याचें उत्तेजन यावें म्हणून सुरस भाषण केलें. मुलींच्या शाळेस कांहीं कारणामुळें बक्षिसें देण्यांत आलीं नाहींत, तीं लवकरच दिलीं जातील.

१२. इंजिनियरिंग कॉलेज्यांत जीं शूद्रांचीं मुलें जातात त्यापैकी गरिबांचीं मुलें फुकट घेण्याकरितां तेथील प्रिन्सिपालास समाजामार्फत अर्ज केल्यावरून मेहेरबान कूकसाहेब, इंजिनियरिंग कॉलेजाचे प्रिन्सिपाल, यांनीं दोनतीन गरिबांची मुलें फुकट घेतलीं, त्याबद्दल समाज त्यांचा फार आभारी आहे.

१३. आपले लोकांस नीट भाषण करतां यावें म्हणून या वर्षी समाजाचा वक्तृत्वसमारंभ ता. २२ माहे मे सन १८७६ पासून सुरू होऊन दुसरे दिवशीं समाप्त झाला. त्या वेळेस उमेदवारांनी हिंदुस्थानात जातिभेदापासून व्यवहारिक नफे किंवा तोटे आणि मूर्तिपुजेपासून नफे किंवा तोटे या दोन विषयांवर भाषणें केली. पहिल्या विषयात रा. द्वारकानाथ त्रिंबक सोनार यांस समाजाचे फंडांतून दहा रुपयांचें आणि रा. गणपत तुकाराम कुऱ्हाडे यांस डाक्टर वि. रा. घोले यांनीं दिलेलें पांच रुपयांचे, अशीं दोन बक्षिसें दिलीं. दुसऱ्या विषयांत रा. दामोदर पापूजी शिंपी यांस समाजाचे फंडांतून दहा दिलेलें पांच रुपयांचें अशी दोन बक्षिसें दिली. बाकी राहिलेला उमेदवार रा. गोपाळ विश्राम घोले यांना उत्तेजन देण्याकरितां रा. रा. जोतीराव गोविंदराव फुले यांनीं स्वत: तीन रुपये बक्षिस दिले.

१४. विद्येचा लाभ सर्व लोकांस सारखा व्हावा म्हणून आपल्यापैकी गरीबगुरीब मुलांचे आईबापास फी देण्याचें सामर्थ्य नसल्यामुळें मुलांस शाळेंत पाठवीत नाहींत, याजकरितां त्या कामीं दरमहा पांच रुपये खर्च करावे, असा समाजानें ठराव केला आहे.

१५. रा. निळोबा रामजी कराडे यांची अतिशय गरीबी असल्यामुळें त्यांच्या मुलांचा विद्याभ्यास होण्याकरितां दरमहा एक रुपया समाजाचे फंडांतून देण्याचें ठरविलें आहे आणि त्या मुलानें आपले पंतोजीपासून महिन्याचे महिन्यास वर्तणुकीसह अभ्यासाचा दाखला आणला पाहिजे, असें समाजाचे म्यानेजिंग कमिटीनें ठरविलें.

१६. खेडेगांवच्या मुलांस विद्या प्राप्त व्हावी म्हणून मौजे हाडपसर येथें समाजमार्फत शाळा स्थापन केली होती. या शाळेचा खर्च चालविण्यास समाजाचे फंडांतून दरमहा ४ रुपये आणि गांवकरी लोकांनीं आपणांस वर्गणी करून दरमहा सहा रुपये जमा करावे, त्या दहा रुपये खर्चानें शाळा चालवावी असा ठराव केला होता, परंतु गांवकरी लोकांकडून वर्गणी जमा झाली नाहीं आणि तूर्त समाजास सर्व खर्च करण्याचें सामर्थ्य नाही, म्हणून ती शाळा बंद ठेवणें जरूर पडलें.

१७. आपले गरीब लोकांची मुलें शेंकडा पांच फुकट घेण्याचा हूकूम मेहेरबान च्याटफील्डसाहेब, डायरेक्टर ऑफ पब्लिक इन्स्ट्रक्शन, यांनीं सर्व शाळाखात्यांतील अधिकाऱ्यांस दिला, त्याबद्दल रा. रा. नरशिंगराव सायबु वडनाला, समाजांतील सभासद, यांचे सूचनेवरून समाज त्यांचा फार आभार मानीत आहे.

१८. या समाजांत आजपर्यंत एकंदर ३१६ सभासद झाले, त्यांपैकी ह्या वर्षी ८४ नवीन सभासद झाले.

१९. या समाजाचे खरे व स्तुत्य हेतु जाणून सत्यदिपीका, सुबोधपत्रिका आणि ज्ञानप्रकाश ह्या पत्रकर्त्यांनीं जी जी योग्य वेळीं मदत अवश्य आणि सत्यास अनुसरून द्यावयाची ती दिली, याजकरितां समाज ह्या वर्तमानकर्त्यांचा फार आभार मानून सर्व शक्तिमान जगताचा उत्पन्नकर्ता ह्यास प्रार्थना करतों की, हीं वर्तमानपत्रें चिरकाल चालून तीं असाच सत्याचा प्रकाश पाडोत.

२०. रा. रा. हरी रावजी चिपळूणकर हे सदगृहस्थ या समाजाचे सभासद नसतां, यांनीं अनाथ शूद्रांचे मुलांस स्कालरशिप देण्याकरितां एक साल रु. ६० देण्याचें मोठे उल्हासाने कबूल केलें आहे. त्याप्रमाणें हे गृहस्थ तुकाराम विठूजी चव्हाण, कुळवाडी व पाडुरंग किसन पाडवे, कुंभार या उभयतांस दरमहाचे दरमहा ५ रुपये गेले जानेवारीपासून समाजमार्फत देत आहेत. पूर्वीपासून हे उदार गृहस्थ विद्यावृद्धीचे कामीं समाजास मदत देत आले आहेत. यास्तव समाजास याप्रसंगीं त्यांचे आभार मानल्याशिवाय राहवत नाहीं. अशा गृहस्थासारखी उदार बुद्धि आपल्यापैकीं शूद्र राजेरजवाडे व सधन लोकांस ईश्वर देवो.

२१. रा. रा. रामचंद्र मनसाराम ढवारे नाईक, प्रसिद्ध कंट्राक्टर, या सदगृहस्थांची पेठ वेताळ येथें मोठी दोन मजली हवेली आहे. ती हवेली दुसरे मारवाडी हुंडीवाले लोक सोळा रुपये दरमहा देऊन भाड्याने मागत आहेत, इतक्यांत समाजाचे अध्यक्ष विश्राम रामजी घोले डाक्टर यांनीं त्वरा करून सदरीं लिहिलेल्या गृहस्थांस समाजास जाग्याची अतिशय अडचण आहे याविषयीं कच्ची हकीकत कळविल्याबरोबर त्यांनी आपले स्वत:चे सहा रुपये दरमहाचें नुकसान करून ती हवेली समाजाचे उपयोगाकरितां फक्त दहा रुपये दरमहा भाड्याने समाजास दिली. इतकें करून ते सदगृहस्थ स्वस्थ बसले असें नाहीं. परंतु ते समाजाचे सभासद नसतां त्यांनीं चालू सालाकरितां समाजास वीस रुपये वर्गणी देऊन वरचेवर उदार गृहस्थ समाजास उत्तेजन देत आहेत. अशा तऱ्हेचे लोक या देशांत निवडल्याशिवाय या देशाची बढती होणें कठीण. त्याचप्रमाणें रा. रा. गंगाराम भाऊ म्हस्के, बाजारमास्तरचे शिरस्तेदार, यांनीं समाजास या सालीं कित्येक सत्कृत्यांकरिता २२ रुपये वर्गणी दिली, त्याबद्दल समाज त्यांचे आभार मानीत आहे.

२२. श्री. रा. रा. हरी गणेश पटवर्धन उर्फ अण्णासाहेब सांगलीकर हे सभ्यगृहस्थ ब्राह्मण लोकांपैकी बडे लोक असून, समाजाचे सभासद नसतां, समाजाचे मुख्य सभानायकाकडून समाजाचा स्तुत्य हेतु त्यांस समजतांच त्यांना शूद्र लोकांचा खरा कळवळां आल्यामुळें, त्यांनी चालू सालाकरितां पस्तीस रुपये वर्गणी दिली, यास्तव समाज त्यांचा फार आभारी आहे. याचेंच नांव सत्याभिमान आणि याचेंच नांव मनुष्यमात्राचा कळवळा !

२३. रा. रा. जाया काराडी लिंगु यांनीं दरसाल २५ रुपये शूद्रांचे अनाथ मुलांस विद्येचा लाभ व्हावा म्हणून स्कॉलरशिप देण्याचें कबूल केलें आहे. त्याबद्दल समाज त्यांचा फार आभारी आहे. त्या रकमेंतून रा. सखाराम सटवाजी भोंगळे समाजाचे सभासदांपैकीं असून थोडे दिवसांपूर्वी मरण पावले, त्यांचे मागें त्यांची स्त्री अर्धवट अंधळी असून तिजला लहान दोन मुलें आहेत आणि गरिबी फार आहे, असें समाजानें पाहून त्या मुलांचा अभ्यास व्हावा म्हणून, ती बाई त्या मुलांस जोंपर्यंत शाळेंत पाठवील व तीं मुलें लक्ष लावून अभ्यास करतील तोंपर्यंत, दरमहा दोन रूपये ता. १ माहे मार्च सन १८७६ इसवीपासून समाज देत आहे.

२४. raaरा. रा. तुकाराम तात्या मुंबईकर यांजकडून गरीब शूद्रांचे मुलांनी विद्याभ्यास करावा म्हणून साह्य देण्याकरितां आलेले रुपये १२ आणि समाजाचे फंडांतून रुपये ४, एकूण रुपये १६,

विद्यार्थी सखाराम मचाले यास दरमहा रुपये प्रमाणें मे महिन्यापासून डिसेंबर सन १८७६ अखेरपर्यंत समाजाने देण्याचें कबूल केलें आहे. हा विद्यार्थी येत्या मॅट्रिक्युलेशन परीक्षेस जाणार आहे आणि त्याबद्दल समाजानें दहा रुपये प्रवेश फी त्यास दिली आहे.

२५. रा. रा. कैलासवासी जाया एल्लाप्पा लिंगु यांनीं म्याट्रिक्युलेशन परीक्षेमध्ये शूद्र लोकांचीं जीं मुलें पसार होतील त्यांपैकी उत्तमास सोन्याचें पदक देण्याकरितां दरसाल पंचवीस रुपये देण्याचें कबूल करून एक सालचे रुपये ही दिले आहेत. हें पदक अद्याप देण्यांत आलें नाहीं.

२६. रा. रा. कैलासवासी एल्लापा लिंगु, सत्यशोधक समाजाचे सभासद; यांस अल्प वयांत देवाज्ञा झाल्याचें दु:खकारक वर्तमान समाजास कळल्यावरून त्यांचे धाकटे बंधु रा. रा. जाया काराडी लिंगु आणि कुटुंब यांचे दु:खशमनार्थ समाजमार्फत पत्र पाठविले. आणि हे गृहस्थ दयाळू आणि समाजाची वृद्धि व्हावी म्हणून अंत:करणपूर्वक झटत होते. अशा सदगुणी मनुष्याची समाजांत चिरकाळ आठवण रहावी म्हणून समाजाचे व्यवस्थापक मंडळीनें असें ठरविलें आहे की, दोन वर्गणीच्या यादी तयार करून एक पुण्यांतील सभासद आणि त्यांचे मित्रमंडळीमध्यें फिरवावी व दुसरी यादी मुंबईस वर्गणी जमा करण्याकरितां पाठवावी आणि जी रक्कम जमा होईल ती सरकारी किंवा सावकारी ब्यांकेमध्यें ठेवून त्यापासून जें व्याज मिळेल त्यामधून समाजाचे वार्षिक वक्तृत्वसमारंभाच्या वेळीं या गृहस्थांच्या नावांनें एक बक्षीस समाजांतील उत्तम भाषण करणाऱ्या उमेदवारांस दिलें जावें.

२७. समाजमार्फत बोर्डींगगृह म्हणजे बाहेरगांवचे शूद्र विद्यार्थी मुलांचे जेवणाची, राहण्याची आणि नीट विद्याभ्यास करण्याची सोय व्हावी, असें गृह स्थापन करावें म्हणून त्याविषयीं विचार करून समाजास रिपोर्ट करावा, याजकरितां खालीं लिहिलेले पांच गृहस्थांची सबकमिटी नेमली आहे:–

रा. रा. गंगाराम भाऊ म्हस्के, रा. रा. जोतीराव गोविंदराव फुले, रा. रा. पो. राजन्ना लिंगू वकील, रा. रा. लक्ष्मुमणराव हरी शिंदे, रा. रा. विनायकराव भांडारकर.

२८. रा. रा. व्यंकु बाळोजी काळेवार आणि रामय्या व्यंकय्या अय्यावारु, यांनीं प्रथम मेहेरबान होऊन समाजास छापखाना दिला आहे. त्याविषयी सुमारें एक वर्ष मालकीच्या हक्काचे संबंधानें येथील आणि मुंबईतील सभासदांमध्ये पत्रव्यवहार होऊन दिलेला छापखाना ते परत नेणार आहेत.

२९. समाजाचे उत्पन्नाचा आणि खर्चाचा गोषवारा येणेंप्रमाणें :–

जमा

०-९-३ शिल्लक सालगुदस्त.

२३२-४-० पुण्यांतील सभासदांकडून आलेली वार्षिक वर्गणी.

२६-०-० बाहेरगांवी राहणारे सभासदांकडून आलेली वर्गणी.

१३४-१४-० पुण्यांतील समाजाचे मित्रमंडळींकडून समाजास उत्तेजन येण्याकरितां साहाय्य

१२-०-० मुंबईतील मित्रमंडळींकडून सहाय्य.

११९-०-० पुण्यांतील सभासदांकडून अमदाबाद रिलीफ फंडाकरितां आलेली वर्गणी.

६८-०-० मुंबईतील सभासदांकडून अमदाबाद रिलीफ फंडाकडे गेलेली मदत.

६६-०-० पुण्यांतील समाजाच्या मित्रमंडळींकडून अमदाबाद रिलीफ फंडाकरितां जमलेली वर्गणी.

७२-०-० मुंबईतील समाजाच्या मित्रमंडळींकडून अमदाबाद रिलीफ फंडाकडे गेलेली मदत.

१३-०-० पुण्यांतील सभासदांकडून शूद्र लोकांत वक्तृत्वास उत्तेजन येण्याकरितां वर्गणी.

१८-०-० पुण्यांतील सभासद व मित्रमंडळींकडून रा. कुशाबा यांच्या मुलाच्या लग्नाकरितां दिलेली वर्गणी.

५-१-६ समाजगृहाचा कांहीं भाग भाड्याने दिला त्याचे भाडें आलें तें.

७६६-१२-९ एकूण

खर्च

११-०-३ प्रिन्स आफ वेल्स यांच्या सन्मानार्थ.

३२५-०-० अमदाबाद येथील दु:खपीडीत लोकांस मदत.

७-१३-६ पुण्यांतील गरीब शूद्र लोकांच्या मुलांकरिता सरकारी शाळेंतील फी.

७२-८-० पुण्यांतींल गरीब शूद्र लोकांच्या मुलांस स्कालरशिपीबद्दल.

४३-३-६ शूद्र लोकांस उत्तेजन येण्याकरितां वक्तृत्वसमारंभ.

५६-०-० शूद्र लोकांतील गरीब लोकांस पुस्तके देण्याकरितां खरिदी.

९-११-० सरकारी शाळेंतील गरीब शूद्र लोकांच्या मुलांस उत्तेजन येण्याकरितां कपडे व खाऊ.

११-१-३ रा. रा. व्यंकु बाळोजी काळेवार आणि रामय्या व्यंकय्या अय्यावारू यांच्या छापखान्याबद्दल खर्च.

१९-१२-० पट्टेवाल्याकरितां बकलासुद्धा पट्टे तयार करणावळ.

२९-१-६ समाजाच्या उपयोगाकरिता सामानखरेदी.

३६-०-० समाजगृहाच्या भाड्याबद्दल.

२०-१२-० नियम व नोटिसा वगैरे छापणावळ.

६-१४-६ प्रार्थनासमयीं सारमंडळ वगैरे वाद्याकरितां खर्च.

५-१५-३ रोषनाईकरितां खोबरेल आणि गोडें तेल.

९-१४-६ किरकोळ खर्च.

७८-०-९ समाजाकडील नौकर लोकांचा पगार.

२४-०-९ रोख शिल्लक.

७६६-१२-९ एकूण

रामचंद्र बापूशेट उरवणे,
स. शो. स. खजिनदार.

३०. गेले वर्षी समाजाचे जनरल सभेने जे नियम पसंत केलें होते त्या नियमांपैकीं ९ व्या नियमाचा पोटनेम म्हणजे दुसऱ्या पोटनियमाप्रमाणें आपले बहुतेक लोकांस सांप्रत वागण्यास सुलभ नाहीं, म्हणून तो नियम या वर्षी तूर्त काढलेला आहे आणि त्याच नियमाच्या चौथ्या पोटनियमाचा २३ व्या नियमाच्या तिसऱ्या पोटनियमात समावेश होतो म्हणून तोहि काढिला आहे आणि कांहीं सभासदांच्या अनुभवावरून दुसरे नियमांतही थोडासा व्यवस्थापक मंडळींनें फेरफार केला आहे आणि ते नियम आतां जनरल सभेच्या पसंतीकरितां वाचून दाखविले जातील.

३१. वरील हकीगतीवरुन समाजानें आपलें शक्त्यनुसार आजपर्यंत जीं कामें केलीं तीं सर्व लोकांच्या लक्षांत आलींच असतील. हा समाज कायम राहून त्याचें काम योग्य रीतीनें चालल्यास याचा आपले सर्व लोकांस किती उपयोग आहे हें सांगावयास नको. परंतु तसें होण्यास विद्वान, शहाणे, द्रव्यवान व झटून काम करणारे गृहस्थांची मोठी जरुरी आहे आणि जोपर्यंत असे लोकांची संख्या समाजांत अधिक वाढत नाही किंवा जे सभासद आहेत ते नियमानें समाजांत येत नाहींत, तोपर्यंत ह्या समाजाचा जसा उर्जित काळ व्हावा तसा होणार नाहीं, हें पक्कें प्रत्येक सभासदानें समजावें. समाजानें जीं मोठीं महत्त्वाची कामे हातीं धरलीं आहेत, तीं जितकीं लवकर व्हावीं असें आपण इच्छितो तशीं होत नाहींत, तर आतां आमच्यापैकीं विद्वान आणि शहाणे लोकांस अशी विनंती आहे कीं, आपल्यात अशी म्हण आहे कीं, "गेलेली वेळ पुन; परत येत नाही". तर ह्या म्हणींप्रमाणें आपण जर आपले लोकांत सुधारणा करण्याची जी सवड दयाळू इंग्रज सरकारच्या राज्यांत आपणास मिळाली आहे, ती घालविली असतां आपण आपले पुढें होणारे संततीचें फार अनहित करुं. तर अशी उत्तम वेळ न दवडितां सर्व लोकांनीं समाजास जितकी मदत देववेल तितकी दिली असतां आपले लोकांचें कल्याण होणार आहे.

नारायण तुकाराम नगरकर,
स. शो. स. चिटणीस.

पुणें सत्यशोधक समाजाचे सभासद व मित्रमंडळी यांजकडून आलेली वार्षिक वर्गणी व सत्कार्यार्थ बक्षिसें, ता. २४ माहे सप्तंबर सन १८७५ तागाईत ता. २४ माहे सत्तंबर सन १८७६.

नांव	वर्गणीची व बक्षिसाची रक्कम	नांव	वर्गणीची व बक्षिसाची रक्कम

सभासद	रु. आ. पै.	सभासद	रु. आ. पै.
अव्वल रोख शिल्लक	०-९-३	रा. रा. पो. राजन्ना लिंगू	२१-०-०
रा. रा. विश्राम रामजी घोले डाक्तर	६०-०-०	श्री. रा. रा. रामचंद्रराव रूपराम चौधरी	२१-०-०
रा. रा. जोतीराव गोविंदराव फुले	५१-०-०	रा. रा. रामय्या व्यंकया आय्यावारू, मुंबई	१७-०-०
रा. रा. रामशेट बापूशेट उरवणे, आडती	५५-०-०	रा. रा. नागाप्पा रामस्वामी डाक्तर	१५-०-०
रा. रा. रामचंद्रराव हरि शिंदे	१५-०-०	रा. रा. पोचेटी पोचय्या निंगाल, मुंबई	५-०-०
रा. रा. तुकाराम हणमंतराव पिंजन	१३-८-०	रा. रा. इराप्पा मस्नाजी पत्ती, मुंबई	५-०-०
रा. रा. बाळाजी खंडेराव आढाव	१२-०-०	रा. रा. दिनानाथजी नारायणराव	४-८-०
रा. रा. जाया काराडी लिंगू, मुंबई	११-०-०	रा. रा. रामसिंग सुर्णसिंग	४-०-०
श्री. रा. रा. जयसिंगराव आंग्रे	१०-०-०	रा. रा. धरमशेट विठोबा हेड रायटर, खडकी	४-०-०
रा. ब. बाळकृष्ण देवराव डेप्युटी कलेक्टर	१०-०-०	रा. रा. मुरारजी विठोबा हेड रायटर, मुंबई	४-०-०
रा. ब. मारुतराव भुजंगराव ने. आ. पो. सु.	१०-०-०	रा. रा. लक्ष्मण हरी शिंदे पो. इ.	४-०-०
रा. रा. व्यंकु बाळुजी काळेवार, मुंबई	१०-०-०	रा. रा. रामभाऊ देवजी पोळे	४-०-०
रा. रा. जाया नाग परभाजी, मुंबई	१०-०-०	रा. रा. रामचंद्र विठोबा धामणसकर, हेडक्लार्क, सातारा	४-०-०
रा. रा. देवजी यल्लाप्पा कंट्र्याक्टर	७-०-०	मि. इलाइजा सालीमन, रायटर	३-८-०
		रा. रा. शिव्वाप्पा राजन्ना डाक्तर	३-०-०

रा. रा. नारायणराव
तुकाराम नगरकर ६-०-०
रा. रा. हणमंतराव
बापूजी साहाने ५-८-०
रा. रा. जयसिंगराव सायबू
वडनाला, मुंबई ५-०-०
रा. रा. बापूजी इरापा कोरबा,
मुंबई ५-०-०
रा. रा. राजू बाबाजी वंजारी,
मुंबई ५-०-०
रा. रा. सायन्ना अबू ओवर्सियर
रा. रा. बाबाजी मानाजी
ढेंगळे, व्यापारी २-०-०
रा. रा. येशवंतराव राघोबा
कांबळे २-०-०
रा. रा. विंगोजी घोटन्ना २-०-०
रा. रा. रामजति भगवानजति २-०-०
रा. रा. केदारगीर देवगीर २-०-०
रा. रा. नरसू नरसाप्पा
नेल्ला, मुंबई २-०-०
रा. रा. आलया व्यंकया
आयावारू, पांचगणी २-०-०
रा. रा. विठ्ठल तुळशिराम
हिरवे १-१२-०
रा. रा. सुरतसिंग रामदीन १-१०-०
रा. रा. मोहोनाजी गिरमाजी
रायटर १-१०-०
रा. रा. नाना बजाबा
कारखाणनवीस १-८-०
रा. रा. हरि गोविंदराव
कडलक १-८-०
रा. रा. विनायकराव

रा. रा. गणपतराव
भास्करजी कोटकर २-८-०
रा. रा. नारायण गोविंदराव
कडलक २-८-०
रा. रा. दिनकरराव मुऱ्हारराव
तावरे २-८-०
रा. रा. ग्यानु मल्हारजी
झगडे, मेस्त्री २-८-०
रा. रा. नारायणराव सजणाजी
डाक्तर २-०-०
रा. रा. बाळकृष्ण नारायण
फुटाणे १-०-०
रा. रा. सीताराम जबाजी
आल्हाट १-०-०
रा. रा. आनंदराव रामचंद्र १-०-०
रा. रा. धोंडीराम नामदेव
कुंभार १-०-०
रा. रा. दुर्गासिंग सुभेदार १-०-०
रा. रा. रामजी जाधव
पेन्शनर १-०-०
रा. रा. विठ्ठलराव
महादेव गुठाळ १-०-०
रा. रा. कासुला इराप्पा
लिंगू १-०-०
रा. रा. दाजी सभाराम
चव्हाण १-०-०

रा. रा. नारायण हरि माने ०-१२-०
रा. रा. विठ्ठल हैबतराव
टिळेकर ०-८-०
रा. रा. रामजी संताजी
शिंदे, नगरकर ०-८-०

बाबाजी ढेंगळे	१-८-०	घरभाडें जमा	५-१-०

मित्र

रा. रा. हरि रावजी चिपळूणकर	५२-८-०	रा. रा. सुपा नरसाप्पा कंट्राक्टर	२५-०-०
श्री. रा. रा. हरि गणेश पटवर्धन	३५-०-०	रा. रा. रामभाऊ मंचाराम ढवारे नाईक	२०-०-०

नांव	वर्गणीची व बक्षिसाची रक्कम	नांव	वर्गणीची व बक्षिसाची रक्कम
मित्र	रु. आ. पै.	मित्र	रु. आ. पै.
रा. रा. सीताराम सखाराम दातार	२०-०-०	सौ. सावित्रीबाई भ्रतार जोतीराव फुले	२-०-०
रा. रा. गंगाराम भाऊ म्हस्के	२०-०-०	रा. रा. मौनाजी नरसू, मुंबई	२-०-०
		रा. रा. व्यंकू नरसू, मुंबई	२-०-०
रा. रा. सखाराम बाळकृष्ण पेन्शनर स्कूल मास्तर	१५-०-०	रा. रा. नागू नरसू, मुंबई	२-०-०
रा. रा. तुकाराम तात्या व्यापारी, मुंबई	१२-०-०	रा. रा. लक्ष्मणराव तुकाराम नगरकर, आडती	१-०-०
		रा. रा. लक्ष्मुमणशेट गुळवे	१-०-०
रा. रा. नारायणशेट तात्या शेट, वाळेकर	१०-०-०	रा. रा. तात्या मरमाप्पा	१-०-०
		रा. रा. अण्णा मरमाप्पा	१-०-०
रा. रा. नागू सयाजी		रा. रा. दामूचंद पाडळीकर	१-०-०

कंट्राक्टर, मुंबई	१०-०-०
रा. रा. धर्माजी नरसू, मुंबई	१०-०-०
रा. रा. राजन्ना जळू	१०-०-०
रा. रा. कृष्णाजी जेथाजीशेट मारवाडी	५-०-०
रा. रा. शिवराम सायन्ना ओवरसियर	५-०-०
रा. रा. राजन्ना सायबू, मुंबई	५-०-०
रा. रा. विनायकराव बापूजी भांडारकर, हे. आ.	५-०-०
रा. रा. बाबाजी शिदापाशेट	३-०-०
रा. रा. गंगाजी नरसू डाक्तर, मुंबई	३-०-०
रा. रा. मोतीराम मुरार गुजर	१-०-०
रा. रा. सदोबा तोडकरी, ताराळे	१-०-०
रा. रा. बाबाजी तोडकरी	१-०-०
रा. रा. पुनाल काराडी, मुंबई	१-०-०
रा. रा. जिलकर राजन्ना, मुंबई	१-०-०
रा. रा. आनंदराव, मुंबई	१-०-०
रा. रा. हणमंतराव जगदाळे	०-६-०
एकूण सातशें सहासष्ट रुपये बारा आणे नऊ पैसे	७६६-१२-९

रामचंद्र बापूशेट उरवणे,
सत्यशोधक समाजाचे खजिनदार.

V. R. GHOLLEY,
सत्यशोधक समाजाचे अध्यक्ष.

–समाप्त–